UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 63/16
Møtedato: 30.8.2016
Journalnummer: 2016/8728

Budsjettforslag 2017 - Det juridiske fakultet

Fakultetet er i en prosess med å utarbeide forslag til budsjett som skal sendes økonomiavdelingen innen 8. september. Saken som presenteres her er å anse som et arbeidsdokument og fakultetsstyret inviteres til å fatte følgende beslutning:

Dekan og fakultetsdirektør gis fullmakt til å ferdigstille og sende inn budsjettforslaget i samsvar med de signaler som er gitt i styremøtet.

Asbjørn Strandbakken
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

19.08.2016

LAHO/ØYI

1. Sammendrag
   En kort presentasjon av de viktigste utfordringene ut fra universitetets strategi
2. Budsjettforslag 2017 for grunnbevilgningen
   1) Rammebudsjett inkl. rekrutteringsstillinger
   2) Øremerket budsjett utenfor rammen
   3) Budsjett for instituttinntekter
   4) Budsjett for inntekter til avskrivninger
3. Budsjettforslag 2017 målsetning for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)
   1) Bidrag fra Forskningsrådet
   2) Bidrag fra EU
   3) Andre bidragsinntekter
   4) Oppdrag
4. Langtidsbudsjett

1. Sammendrag

1. Sammendrag

Det juridiske fakultet ble etablert i 1980. Masterstudiet i rettsvitenskap (og tidligere cand.jur-studiet) har lenge vært et av de mest populære studiene i landet. Fakultetet har høstet anerkjennelse for studiekvalitet, særlig i forbindelse med de grep som ble gjort ved innføring av ny studieordning i 2003. Vi scorer også veldig bra på studentbarometeret noe som indikerer at studentene er tilfreds med kvaliteten på den undervisningen de får. Vi har også en publiseringsstatistikk som dokumenterer at våre vitenskapelig ansatte publiserer forskningsresultater i et omfang som ikke ligger noe tilbake for sammenlignbare fagmiljøer.

Fakultetet har imidlertid hele tiden vært preget av en svært lav bemanning i forsker- og undervisningsstillinger. Forholdstallet mellom studenter og lærer har vært langt dårligere ved Det juridiske fakultet, enn ved andre fakulteter det er naturlig å sammenligne seg med. De gode resultatene er derfor oppnådd til tross for den vanskelige bemanningssituasjonen. Det juridiske fakultet har i 2015 28 studenter pr ansatt i undervisnings- og forskerstillinger. For å avhjelpe mangelen har fakultetet engasjert arbeidsgruppeledere tilsvarende 11,5 årsverk i vit.ass-stillinger. Bemanningen i administrative stillinger har vært tilsvarende lav. Som en illustrasjon viser vi til at fakultetet pr 2015 har 29 administrativt ansatte. Dette gir et forholdstall på 80 studenter pr adm ansatt. Snitt ved de øvrige fakultetene er 30 studenter pr adm ansatt (basert på DBH tall i 2015).

Fakultetets ambisjon er å bli mer synlig i den nasjonal og internasjonale forskningsfronten samt levere undervisning som har en kvalitet på internasjonalt høyt nivå. For å nå dette målet, er det nødvendig med en langsiktig og planmessig oppbygging av fakultetet. Det viktigste målet til fakultetet er fortsatt å styrke staben av fast ansatte slik at vi kan fylle studiereformen fra 2003 med kvalitet, samt styrke grunnlaget for påkrevd juridisk forskning. Fakultetet mener at det må skje en vesentlig vekst i staben av fast ansatte, og at en nettoøkning på tre personer i førstestilling i årene framover vil være nødvendig og forsvarlig.

Den knappe bemanningen fører også med seg at fakultetet i for liten grad kan allokere ressurser til tverrvitenskapelige forskningssatsinger. Her mener vi at det ligger et stort potensiale. De fleste forskningsfelt har sider med juridiske dimensjoner, og ved å inkludere slike perspektiv vil forskningsmiljøet ved Universitetet i Bergen stå sterkere i konkurransen mot andre store aktører. Vi understreker at våre ansatte allerede i dag er involvert i slike prosjekter, men vi mener at en bredere satsing på fakultetet vil utløse nye muligheter for tverrvitenskapelige satsinger.

Vi anbefaler derfor at Universitetet i Bergen bør satse mer på Det juridiske fakultet i tiden fremover. Før en slik satsing kan finne sted, vil det imidlertid være påkrevd å skape balanse i dagens økonomi. Det juridiske fakultet har over flere år informert universitetsledelsen om de strukturelle finansielle utfordringene fakultetet står overfor. Vi har de seneste årene hatt et forbruk som har oversteget inntektene. Grunnet et vesentlig fremførbart overskudd fra tidligere år da vi slet med å rekruttere vitenskapelig ansatte, har ikke overbruket så langt resultert i regnskapsmessige underskudd. Dette har endret seg de siste regnskapsårene og vi styrer nå mot et negativt akkumulert underskudd på 12,5 mill ved utgangen av 2016.

Universitetsstyret har i lang tid utrykt vilje til å prioritere Det juridiske fakultet. En har over flere år søkt departementet om en bevilgning på 10 mill utenfor rammen for å rette opp den skjevheten som har befestet seg med hensyn til ressurstilgangen. Vi har også blitt tilgodesett

med en ekstra satsing på 4 mill for 2015 og 3 mill for 2016, og men grunnet de generelle rammekuttene som også er gjort gjeldende overfor Det juridiske fakultet har satsingen i realiteten nærmest blitt et nullsumspill.

Fakultetet har selv arbeidet intensivt for å bedre finansieringen vår. I dialog med departementet og de nye juridiske lærestedene har vi for studieåret 2014-2015, som en pilot, tatt opp 30 studenter på grunnlag en bachelor-grad. Denne ordningen ble videreført i revidert statsbudsjett og departementet fullfinansierer nå disse studieplassene.

Fakultetet ønsker at UiB vil være med å realisere fakultetets ambisjoner gjennom en langsiktig satsing på fakultetet for å foreta en gradvis oppbygging av staben. For dette formål mener vi at det i 2016 er nødvendig å styrke fakultetets rammebevilgning. De siste prognosene tyder altså på at fakultet i 2016 kommer til å ha et overforbruk på kr 8,5 mill, og dermed ha en negativ overføring inn i 2017 på kr 12,5 mill.

Selv om fakultetet har behov for styrking staben også i 2017, ser vi at det først og fremst er påkrevd å skape balanse på det nåværende aktivitetsnivået. Vi velger derfor å foreslå et engangstilskudd på kr 12,5 mill som vil skape balanse i økonomien pr 1/1-17. I tillegg ber vi om at grunnbevilgningen styrkes med kr 8 millioner utover de kr 3 millioner som allerede ligger inne i budsjettet og at det arbeides med ytterligere styrking som vil gi balanse i driften på sikt.

2. Budsjettforslag 2017 – grunnbevilgningen

1) Rammebudsjett inkl. rekrutteringsstillinger

1.1 Kommentarer til basis

I basis er det tatt høyde for en allerede vedtatt styrking av grunnbevilgningen på 3 mill. Videre er det lagt inn kr 792 000 som siste innfasing av 30 nye studieplasser bevilget i revidert statsbudsjett høsten 2015.

1.2 Kommentarer resultatmidler utdanning.

Resultatmidler knyttet til utdanning øker med kr 4,3 millioner (inkludert priskompensasjon) fra budsjettåret 2016. Det har vært økning i både studiepoengsproduksjonen og antall utvekslingsstudenter.

1.3 Resultatmidler forskning.

Nedgangen i resultatmidler knyttet til forskning skyldes i første rekke lavere kronebeløp for hvert publiseringspoeng. Omleggingen medfører at fakultetet får kr 1 million lavere uttelling for publiseringspoengene sammenlignet med 2016. Antall publikasjonspoeng holder seg stabilt i perioden.
For de andre parameterne er endringene små.

1.4 Øremerkete midler rekruttering stipendiater.

Reduksjonen skyldes utfasing av en stipendiatstilling som ble tildelt fakultetet med halvårseffekt i 2013. Under vil fakultetet argumentere for å få retildelt stillingen.

2) Øremerket budsjett utenfor rammen

1.1 Foreslått endring basis.

Fakultetet har begynt prosessen med å bygge opp fakultetet med netto 9 årsverk førstestillinger. Til å finansiere dette har universitetsstyret på den ene siden bevilget 10 millioner kroner i styrking av rammen, mens strategikutt og effektiviseringskutt har redusert nettoeffekten betydelig. Fakultetet har poengtert dette ved flere anledninger og nå anslås akkumulert underskudd til å bli over 12 millioner ved utgangen av 2016, og det årlige driftsunderskuddet er i 2016 kr 8 millioner.

For å få balanse på kort sikt ber fakultetet om å få ettergitt deler av forventet akkumulert underskudd pr 31/12-16 med kr 6 millioner. For å få fakultetet i balanse på sikt foreslås det at Det juridiske fakultet tilføres 21 millioner i økning av rammen, fordelt med kr 11 millioner i 2017, 5 millioner i 2018, 4 millioner i 2019. Av 11 millioner i 2017 ligger kr 3 millioner allerede i UiB sine planer for å styrke fakultetet. En slik styrkning vil på sikt medføre balanse både i de årlige overføringene og driften pr år.

1.4 Foreslått endring rekrutteringsstillinger:

Som en del av løsningen av fakultetets økonomiske utfordringer foreslås at å øke måltallet for JUSS med 3 årsverk, til 27 med virkning fra 1/1-17. En av stillingene vil bli øremerket en 3-årig postdoktor i fakultetets skatterettssatsing. Med 26 stipendiater på grunnbevilgningen vil fakultetet komme opp på et minimumsantall for å kunne tilby god kvalitet på ph.d. programmet ved fakultetet. Kostnaden for dette er innbakt i styrkingsplanen beskrevet over.

3) Budsjett for instituttinntekter

For 2017 ligger det an til at ett EVU- kurs blir gjennomført og vil gi inntekter på kr 600 000. Disse inntektene kommer i tillegg til det normale budsjettet for diverse «instituttinntekter» på kr 200 000.

4) Budsjett for inntekter til avskrivninger

Etter et par år med ekstra høye investeringer med påfølgende høye avskrivninger vil investeringene være på et normalt nivå i 2017 og avskrivningsinntektene vil dermed bli lavere enn i 2016.

Tabell 1 Budsjettforslag 2017, Grunnbevilgningen

	Budsjettforslag GB for Inntekter Det juridiske fakultet (tusen kr)	Budsjett 2016	Budsjett 2017 konsekvensjustert	Endring
1.1	Basis	44 209	46 635	2 426
1.2	Resultatmidler utdanning	56 720	61 061	4 341
1.3	Resultatmidler forskning	4 637	3 822	-815
1.4	Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	19 437	19 691	253
2	Øremerkede midler annet	-	-	-
3	Instituttinntekter	800	800	-
4	Avskrivningsinntekter	1 300	1 100	-200
	Sum grunnbevilgning	**127 103**	**133 109**	**6 006**
1.1	Foreslått endring basis (spesifiseres)		8 165	8 165
1.4	Foreslått endring rekrutteringsstillinger (spesifiseres)		2 835	2 835
2	Foreslått endring i øremerkede midler annet (spesifiseres)			-
3	Foreslått endring i Instituttinntekter			-
4	Foreslått endring i avskrivningsinntekter			-
	Sum budsjett inkl. foreslått endring	**127 103**	**144 109**	**11 000**
1-4	*herav disponert til investeringer inkl øremerket*		*0*	-
1-4	*herav foreslått endring i disponert til investeringer inkl. øremerket*		*0*	-

3. Budsjettforslag – bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

Etter god vekst gjennom flere år med en topp i BOA-aktivitet i 2014, viste 2015 en betydelig reduksjon, og 2016 viser også en liten nedgang. Det er spesielt aktiviteten finansiert av forskningsrådet som har falt. Fakultetet har ikke hatt finansiering fra EU i denne perioden.

1) Bidrag fra Forskningsrådet

Fakultetet jobber aktivt med å fornye prosjektporteføljen fra Forskningsrådet. For å tilrettelegge for søknadsskriving, vedtok fakultetsstyret i 2015 at forskere som jobber med søknader der de selv skal være prosjektleder, skal få fritak fra undervisning i deler av søknadsperioden. Erfaringene med dette tiltaket har så langt vært positive og tiltaket opprettholdes.

I tabellen under er det lagt inn en forutsetning om tilslag på et par prosjekter med oppstart høsten 2017.

2) Bidrag fra EU

Fakultetet har sterke fagmiljøer som i løpet av neste strategiperiode skal bygges opp til å bli ledende internasjonalt. Som en del av dette, vil fakultetet mobilisere mot en langsiktig satsning mot EU. Det finnes programmer innen de tematiske satsingene (Societal challenges) som er særlig relevante for fakultetets fagmiljøer. I tillegg er det forskere i fakultetets fagmiljø som ønsker å posisjonere seg mot ERC.

3) Andre bidragsinntekter

Størstedelen av aktiviteten i denne kategorien kommer fra gaver og gaveforsterkninger. Fakultetet budsjetterer ikke med nye gaver i 2017, og de andre inntektene kommer fra kjente kilder som SIU, Meltzer og Bergen universitetsfond.

4) Oppdrag

Fakultetet forventer ikke å ha oppdragsaktivitet i 2017

Budsjettforslag BOA for Inntekter Det juridiske fakultet (tusen kr)	**Budsjett 2016 inntekt for aktivitet**	**Prognose 2016 inntekt for aktivitet**	**Budsjett 2017 Inntekt for aktivitet**	**Endring**	**Budsjett 2017 Fakturert inntekt**
Forskningsrådet	5 000		6 500	1 500	6 500
EU	-	-	-	-	-
herav EU, forskning					
herav EU, utdanning og annet					
Andre	6 400	-	8 400	2 000	4 500
herav andre - statlige etater	-		*723*	*723*	*500*
herav andre - kommunaleflylkeskommunale etater	-			-	
herav andre - organisasjoner	-			-	
herav andre - gaveforsterkning	*2 200*		*1 114*	*-1 086*	-
herav andre - gaver	*3 200*		*2 969*	*-231*	*370*
heav andre - næringsliv/privat	-		*100*	*100*	-
herav andre - Stiftelser	*1 000*		*3 541*	*2 541*	*3 665*
herav andre - øvrige	-			-	
Oppdrag	-			-	
Sum	**11 400**	**-**	**14 900**	**3 500**	**11 000**

4. Langtidsbudsjett

Grunnbevilgningen

Det juridiske fakultet har i årene 2014, 2015 og 2016 hatt høyere kostnader enn inntekter, og ligger an til å gå ut av 2016 med over kr 12 millioner i negativ overføring til 2017.

Økonomiavdelingen har bedt om å få en langtidsvurdering av fakultetets økonomi som går frem til 2022.

Langtidsvurderingen viser at fakultetet i årene 2017 til 2022 forventer å ha et forbruk som årlig er i størrelsesorden kr 9-18 millioner høyere enn inntektene. Årsakene til dette overforbruket er at fakultetet har begynt oppbyggingen av den faglige staben i samråd med økte bevilgninger fra universitetsstyret, men samtidig har fakultetet blitt fratatt midler gjennom strategikutt og effektiviseringskutt – et nullsumspill. I årene fremover legges det opp til at fakultetet, på linje med de andre fakultetene, vil få årlige effektiviseringskutt og strategikutt. Tabellen under viser derfor store årlige underskudd dersom ikke fakultetet tilføres midler.

Samletabellar til langtidsbudsjett (faktisk kronebeløp)

Grunnbevilgninga	2017	2018	2019	2020	2021	2022
KD-inntekter	-131 984 000	-133 187 000	-138 466 000	-141 668 000	-142 134 000	-143 047 000
Instituttinntekter	-1 376 000	-1 428 000	-1 462 000	-1 498 000	-1 534 000	-1 572 000
Investeringar	643 000	763 000	782 000	802 000	822 000	842 000
Lønnskosntader	114 357 000	118 638 000	122 724 000	124 842 000	127 296 000	130 479 000
Andre driftskostnader	6 925 000	7 098 000	7 275 000	7 457 000	7 644 000	7 835 000
Interne transaksjonar	20 258 000	20 956 000	21 896 000	22 645 000	23 211 000	23 791 000
Sum	**8 823 000**	**12 840 000**	**12 749 000**	**12 580 000**	**15 305 000**	**18 328 000**

I tabellen over ligger det inne en forutsetning om at det ikke tilsettes flere vitenskapelige ansatte, og dermed settes videre oppbemanning av fakultetet på vent. Imidlertid forutsetter prognosen at det foretas reansettelser ved naturlig avgang.

I ytterste konsekvens vil det være et alternativ å ikke reansette ved naturlig avgang. Fakultetet vil i perioden 2017-2022 ha naturlig avgang i en stilling i hvert av årene 2019, 2020 og 2021. Dette vil fra 2022 frigjøre i størrelsesorden kr 4 millioner hvert år, men det vil i tillegg medføre at enkelte av fagmiljøene våre blir svekket. Selv med dette drastiske tiltaket vil det årlige overforbruket være over kr 14 millioner i 2022.

Vi ber derfor om at det legges en plan for sanering av fakultetets akkumulerte underskudd og at fakultetet tilføres varige økninger av grunnbevilgningen som gjør at fakultetet har balanse i driften på sikt. Et forslag for å oppnå dette er å tilføre fakultetet kr 6 millioner ekstra i 2016, øke rammen med kr 8 millioner i 2017 (utover allerede vedtatt kr 3 millioner), nye kr 5 millioner i 2018 og til slutt en ytterligere økning av rammen med kr 4 millioner i 2019. Disse tallene forutsetter at fakultetet får strategikutt og effektiviseringskutt på linje med de andre fakultetene.

Den eksternfinansierte aktiviteten (BOA)

Fakultetet har i 2016 en forventet eksternfinansiert aktivitet på kr 12 millioner. Dette er en liten økning fra 2015, men det er lavere enn for noen år siden. Søknadsprosessene er gode og det er gjort

grep som på sikt forventes å gi flere tildelinger og høyere aktivitet. Blant annet er det sannsynlig at fakultetet vil søke om EU-midler i løpet av få år, for første gang på mange år.

Tabellen under viser at fakultetet forventer at aktiviteten fremover vil øke fra dagens kr 12 millioner til over kr 16 millioner i 2019.

Samletabellar til langtidsbudsjett (faktisk kronebeløp)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Oppdrag	-	-	-	-	-	-
NFR	6 500 000	7 000 000	7 500 000	7 500 000	7 500 000	7 500 000
EU	-	-	-	-	-	-
Andre	8 400 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000
Sum	**14 900 000**	**16 000 000**	**16 500 000**	**16 500 000**	**16 500 000**	**16 500 000**

BOA kostnader	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Investeringar						
Lønnskostnader	10 000 000	11 000 000	11 300 000	11 300 000	11 300 000	11 300 000
Andre driftskostnader	2 400 000	2 500 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000
Interne transaksjonar	2 500 000	2 500 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000
Sum	**14 900 000**	**16 000 000**	**16 500 000**	**16 500 000**	**16 500 000**	**16 500 000**